

Андрій Блажкевич,

канд. іст. наук, наук. співроб.,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОВІДНИХ ТА ОБЛАСНИХ НАУКОВИХ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ

Стаття висвітлює правову тематику у видавничій діяльності бібліотек, зокрема Національної юридичної бібліотеки Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського, Національної парламентської бібліотеки України та інших обласних наукових бібліотек. Охарактеризовано правову діяльність центрів правової інформації бібліотек і пунктів доступу громадян до правової інформації. Визначено основні напрями діяльності з правової тематики мережі обласних наукових бібліотек.

Ключові слова: правова діяльність бібліотек, обласні наукові бібліотеки, центри правової інформації, пункти доступу громадян.

Сьогодні українські бібліотеки найбільш доступні установи, які володіють певними документно-інформаційними ресурсами з питань права й забезпечують реалізацію конституційного права людини на інформацію. Діяльність щодо надання доступу до достовірної, повної та оперативної правової інформації, зокрема поширення офіційних правових документів органів державної влади й місцевого самоврядування, сприяє підвищенню рівня правової інформованості різних верств суспільства та має на меті формування в громадян високого рівня правової культури.

Значну роботу з питань надання правової інформації громадянам України проводить Національна юридична бібліотека (далі – НЮБ) Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського [16].

НЮБ – структурний підрозділ Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського (далі – НБУВ) НАН України, який забезпечує акумуляцію та ефективне використання документально-інформаційних ресурсів на всіх видах носіїв, що містять правову інформацію, а також інші ресурси інформації, суміжні за своєю змістовною основою з правовими, які сприяють удосконаленню правотворчої діяльності в Україні, вивченню громадської думки про ефективність правотворення, суспільні потреби в його вдоскона-

ленні, перспективи його розвитку в контексті суспільної еволюції. У своїй діяльності НЮБ керується Конституцією України [9], законами України [7, 8], актами Президента України [18, 19] і Кабінету Міністрів України [12], іншими нормативно-правовими актами, наказами НБУВ.

Пріоритетними напрямками діяльності НЮБ є сприяння утвердженню й розвитку національної правової традиції, розширення доступу до правових інформаційних ресурсів усім категоріям громадян, ефективне використання цих ресурсів у практиці суспільного життя з метою розвитку демократичних основ державного управління та демократизації українського суспільства.

Основні завдання НЮБ – це акумуляція в бібліотечних фондах правової інформації на всіх видах носіїв; забезпечення ефективного доступу до документного, наукового, інформаційно-аналітичного ресурсу правової та необхідної в реалізації правових відносин суміжної з нею іншої інформації; сприяння вдосконаленню комплектування фондів НБУВ новою правовою інформацією; організація представлення інформаційних ресурсів, що відображають національну правову традицію; здійснення навігаторських функцій в інтересах замовників по вітчизняних ресурсах правової інформації та відповідних ресурсах інтернет-інформації; сприяння реалізації національно-освітніх і науково-популярних програм у сфері правового забезпечення розвитку суспільства.

Для виконання основних завдань НЮБ формує довідково-інформаційні фонди й банки даних документально-інформаційних ресурсів, які містять правову інформацію; бере участь у внутрішньодержавному та міжнародному обміні інформацією з правових питань; проводить культурно-просвітницьку діяльність, організовує лекторії, читацькі, наукові конференції, круглі столи тощо; надає в установленому порядку організаційні, методичні, консультаційні та інші послуги (у тому числі платні); співпрацює з іншими бібліотеками України незалежно від їх підпорядкування, а також навчальними закладами, науково-дослідними (науково-технічними) установами України та інших держав; проводить іншу діяльність, що впливає з її основних завдань.

Національна юридична бібліотека видає інформаційно-аналітичні видання, зокрема «Влада для громадян», «Громадська думка про правотворення», «Безпека підприємництва», «Економічна діяльність: нові орієнтири і ризики» та інші спеціальні видання згідно з потребами замовників.

Серед замовників інформаційно-аналітичної продукції НЮБ – найвищі та регіональні управлінські структури, наукові установи, громадські організації.

Таким чином, НЮБ НБУВ проводить величезну роботу з надання правової інформації в контексті забезпечення сучасних потреб громадянського суспільства.

Національна парламентська бібліотека України (далі – НПБУ) також працює в напрямі подання правової інформації для громадян. На виконання важливої місії правового просвітництва в НПБУ в 2009 р. створено Центр правової інформації, діяльність якого спрямована на повне розкриття фонду юридичної літератури НПБУ та надання доступу до електронних ресурсів правового змісту. Основне завдання центру – розширення можливостей вільного доступу громадян до інформації правового характеру та вдосконалення процесів обслуговування користувачів правовими ресурсами на основі використання як традиційних, так і нових бібліотечно-інформаційних технологій [15].

Діяльність центру здійснюється у відповідності зі Статутом НПБУ, Правилами користування Державним закладом «Національна парламентська бібліотека України».

Правову основу діяльності Центру правової інформації становить Конституція України [9], Указ Президента України «Про Національну програму правової освіти населення» [18].

Центр здійснює комплекс послуг з надання кваліфікованої допомоги користувачам бібліотеки й населенню міста у використанні правових інформаційних ресурсів, надає доступ громадянам до правових баз даних (далі – БД), пропонує допомогу в пошуку інформації, здійснює запис на електронні носії, а також пропонує юридичну допомогу.

У Центрі правової інформації до послуг користувачів фонд літератури правового змісту у відкритому доступі (нормативно-правові акти; наукові коментарі й наукові монографії; довідкові, науково-популярні та періодичні видання); доступ до електронних інформаційних ресурсів правової тематики (власних баз даних НПБУ, зокрема «Політика і політики у дзеркалі періодичних видань України», «Політематична БД статей з періодичних видань», БД «Статті з наукових збірників»; інформаційних ресурсів системи «Ліга: Закон»; бази даних «Законодавство України»; світових інформаційних продуктів під час безкоштовних доступів) [15].

Для надання безоплатної юридичної допомоги населенню при Центрі правової інформації НПБУ 2 грудня 2009 р. відкрили громадську приймальню за сприяння Всеукраїнської спеціальної колегії з питань боротьби з корупцією та організованою злочинністю.

Громадська приймальня здійснює такі види правової допомоги, як надання консультацій і роз'яснень з правових питань; допомога в складанні документів правового характеру (звернень, окремих процесуальних документів).

Одним з напрямів роботи громадської приймальні є активізація громадян у протидії корупції в усіх сферах суспільних відносин, вироблення активної життєвої позиції, яка б полягала в нетерпимості до порушення своїх прав. Громадяни, які постраждали від корупційних дій або ті, у яких виникають труднощі з реалізацією своїх прав, можуть вільно звертатися за юридичною допомогою до громадської приймальні.

Провідне українське видавництво «Юрінком інтер» пропонує серію видань «Законодавство». Юридична література видавництва, у тому числі періодичні видання, широко відома й користується попитом працівників правоохоронних органів, судових і наукових установ, а також правознавців, студентів юридичних факультетів та усіх, хто з огляду на свої професійні обов'язки чи життєві ситуації цікавиться питаннями права.

Партнерська взаємодія НПБУ з видавництвом «Юрінком інтер», а також виконання цим видавництвом вимог Закону України «Про обов'язковий примірник документів» дають можливість постійно задовольняти попит користувачів на літературу з питань права.

У Центрі правової інформації представлено також новий електронний ресурс – комп'ютерний довідник із законодавства України «Дінай: Професіонал» від компанії «Дінай», який містить нормативні документи (законодавчі акти з першоджерел, щоденне оновлення, повнотекстовий пошук, аналітичні коментарі й роз'яснення); консультації (аналітична інформація та найкращі консультації з актуальних питань з провідних спеціалізованих видань); спеціалізована довідкова інформація (зведені таблиці, щотижневі огляди законодавства, бланки й типові документи).

Нещодавно в Центрі правової інформації з'явився довідник «На допомогу захисникам Батьківщини: права і пільги для учасників АТО і членів їхніх сімей», який було розроблено за підтримки Міністерства соціальної політики, американської компанії Financial Markets

Internatoinal, Inc. та ініціативної групи юристів і адвокатів АТО, які надають безоплатну юридичну допомогу бійцям.

В обласних наукових бібліотеках також працюють центри правової інформації, які допомагають одержати безкоштовні юридичні консультації, зокрема бійцям АТО, проводять виставки літератури з питань права, а також допомагають користувачам з підбором правової літератури.

Так, зокрема, в Одеській національній науковій бібліотеці ім. Максима Горького працює Центр правової інформації, який запрошує користувачів бібліотеки й усіх бажаючих отримати індивідуальні безкоштовні юридичні консультації [17]. Консультаційні послуги надають провідні юристи. Бібліотека проводить правові просвітницькі заходи у формі відкритих лекцій для школярів середнього й старшого віку, для курсантів Військової академії; науково-практичні семінари з питань авторського права для бібліотекарів; інформує щодо прав і пільг для учасників АТО, необхідних документів для отримання статусу учасника бойових дій, нормативно-правових актів, що регулюють пільги та соціальні гарантії учасників АТО.

У Чернігівській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. В. Г. Короленка в жовтні 2010 р. при відділі суспільних і гуманітарних наук також відкрили Центр правової інформації, який співпрацює з Головним управлінням юстиції в Чернігівській області, Юридичною клінікою Інституту права, соціальних технологій та праці, фахівці яких два рази на місяць (кожного другого й четвертого четверга) надають безкоштовні юридичні консультації користувачам бібліотеки [20].

Основні завдання Центру правової інформації Чернігівської обласної універсальної наукової бібліотеки – це взаємодія з державними органами влади, громадськими організаціями, вищими навчальними закладами; надання можливості самостійного пошуку законодавчої інформації на урядових сайтах та в електронній законодавчій базі; підбір літератури за темами; консультації фахівців; підбір веб-сайтів на теми правового й соціального характеру.

У відкритому доступі Центру правової інформації 3,5 тис. документів правового характеру, зокрема нормативно-правові акти (кодекси, закони, постанови); розпорядження Чернігівської обласної державної адміністрації; наукові коментарі й монографії; довідкова та навчальна література; 50 назв періодичних видань.

Мережа центрів правової інформації та консультацій наразі нараховує 42 центри у 20 регіонах України [21].

Центри правової інформації на сьогодні, зокрема, діють у Львівській, Волинській, Рівненській, Хмельницькій, Київській, Одеській, Херсонській, Миколаївській, Чернігівській, Луганській, Полтавській, Дніпропетровській областях.

В обласних бібліотеках створено також пункти доступу громадян до офіційної інформації, метою яких є вільний доступ і спроможність пошуку офіційної інформації за допомогою мережі Інтернет. Пункти доступу громадян задовольняють будь-які запити стосовно законодавчого процесу Кабінету Міністрів України, Верховної Ради, місцевих органів влади.

Пункти доступу громадян – це інформаційні центри в бібліотеках України, де громадяни мають можливість отримати інформацію про діяльність органів державної влади (з електронних джерел у тому числі) і дізнатися, яким чином можна долучитися та впливати на законодавчий процес [10].

Мережа пунктів доступу громадян (далі – ПДГ) започаткована Українською бібліотечною асоціацією ще в червні 2009 р. (назва проекту «Створення мережі пунктів доступу громадян до інформації органів державної влади у бібліотеках України») у рамках гранту Програми сприяння парламенту України II (далі – ПСП II) за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID). Діяльність мережі ПДГ координується УБА в партнерстві з ПСП II.

Основними критеріями ПДГ бібліотеки є інформація про діяльність органів влади: доступ, пошук, консультація.

Отже, підбиваючи підсумки нашого дослідження, визначимо основні напрями діяльності з правової тематики мережі обласних наукових бібліотек: це насамперед розширення доступу до правових інформаційних ресурсів усім категоріям громадян, ефективне використання цих ресурсів з метою розвитку демократичних основ державного управління й демократизації українського суспільства; створення в бібліотеках центрів правової інформації, які допомагають одержати безкоштовні юридичні консультації, зокрема бійцям АТО, проводять виставки літератури з питань права, а також допомагають користувачам з підбором правової літератури; створення пунктів доступу громадян до офіційної інформації, метою яких є вільний доступ і спроможність пошуку офіційної інформації за допомогою мережі Інтернет.

Література

1. Блажкевич А. Л. Вплив правової інформації бібліотек на рівень правової культури громадян у контексті сучасного розвитку українського суспільства / А. Л. Блажкевич // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2012. – Вип. 33. – С. 200–210.

2. Блажкевич А. Л. Роль правових інформаційних ресурсів бібліотек у здійсненні позитивного впливу на правосвідомість українського суспільства / А. Л. Блажкевич // Інноваційна модель наукової бібліотеки XXI ст. : матеріали міжнар. наук. конф. (9–10 жовт. 2012 р.). – Київ, 2012. – С. 71–74.

3. Блажкевич А. Л. Вплив електронних юридичних бібліотек на формування правової культури громадян України / А. Л. Блажкевич // Місце і роль бібліотек у форматі національного інформаційного простору : матеріали міжнар. наук. конф. (21–23 жовт. 2014 р.). – Київ, 2014. – С. 238–240.

4. Блажкевич А. Л. Електронні юридичні бібліотеки як складова національного інформаційного простору / А. Л. Блажкевич // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2015. – Вип. 41. – С. 223–236.

5. В'ячеслав Кириленко: Розпочато обговорення Стратегії реформування бібліотечної справи [Електронний ресурс] // Урядовий портал. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=248455247&cat_id=244276429. – Назва з екрана.

6. Громадське обговорення проекту Концепції якісних змін бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України (до 2025 року) та проекту Стратегії розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року «Якісні зміни бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України» [Електронний ресурс] // Міністерство культури України. – Режим доступу: http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=244956883&cat_id=244909847. – Назва з екрана.

7. Про бібліотеки і бібліотечну справу : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/32/95-вр>. – Назва з екрана.

8. Про внесення змін до Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу»: Закон України // Відом. Верховної Ради України. – 2009. – № 39. – Ст. 557.

9. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%20к/96-вр>. – Назва з екрана.

10. Мережа пунктів доступу громадян (ПДГ) до інформації органів

державної влади у бібліотеках України [Електронний ресурс] // Програма сприяння парламенту П. – Режим доступу: <http://pdp.org.ua/caps>. – Назва з екрана.

11. Плавська С. Стратегію розвитку бібліотечної справи буде винесено на розгляд уряду [Електронний ресурс] / С. Плавська // Українські національні новини. – Режим доступу: <http://www.unn.com.ua/uk/news/1511372-strategiya-rozvitku-bibliotechnoyi-spravi-bude-vnesena-na-rozglyad-uryaduminkult>. – Назва з екрана.

12. Про затвердження Положення про Національну юридичну бібліотеку : Постанова Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/173-2000-п>. – Назва з екрана.

13. Правову культуру українців підвищуватимуть через бібліотеки [Електронний ресурс] // Міністерство юстиції України. – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/0/35178>. – Назва з екрана.

14. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс] : веб-сайт. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/nyub/index.html>. – Назва з екрана.

15. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс] : веб-сайт. – Режим доступу: <http://www.nplu.org>. – Назва з екрана.

16. Національна юридична бібліотека [Електронний ресурс] : веб-сайт. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/node/622>. – Назва з екрана.

17. Одеська національна наукова бібліотека ім. Максима Горького [Електронний ресурс] : веб-сайт. – Режим доступу: http://www.odnb.odessa.ua/view_post.php?id=1086. – Назва з екрана.

18. Про Національну програму правової освіти населення : Указ Президента України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/992/2001>. – Назва з екрана.

19. Про Національну юридичну бібліотеку : Указ Президента України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/921/99>. – Назва з екрана.

20. Центр правової інформації Чернігівської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://libkor.com.ua/index.php?id=2&sid=11>. – Назва з екрана.

21. Що таке центри правової інформації та консультацій [Електронний ресурс] // Правовий простір. – Режим доступу: <http://legalspace.org/ua/pronas/shcho-take-tsentri-pravovoji-informatsiji-ta-konsultatsij>. – Назва з екрана.

22. Юридичні послуги онлайн – зручно та безкоштовно [Електронний ресурс] // Високий Вал. – Режим доступу: <http://newvv.net/economic/region/231878.html>. – Назва з екрана.

References

1. Blazhkevych, A. L. (2012). Vplyv pravovoi informatsii bibliotek na riven pravovoi kultury hromadian u konteksti suchasnoho rozvytku ukrainskoho suspilstva [The impact of legal information libraries to the level of legal culture of citizens in the context of contemporary Ukrainian society]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 33, pp. 200–210 [in Ukrainian].

2. Blazhkevych, A. L. (2012). Rol pravovykh informatsiinykh resursiv bibliotek u zdiisnenni pozytyvnoho vplyvu na pravosvidomist ukrainskoho suspilstva [The role of legal information resources of libraries in implementing a positive impact on Ukrainian society of justice]. *Innovatsiina model naukovoï biblioteky XXI stolittia. Materialy mizhnarodnoi naukovoï konferentsii (9–10 zhovtnia 2012 r.) – Innovative model of scientific library of the XXI century. Proceedings of the International Conference*. (pp. 71–74). Kyiv [in Ukrainian].

3. Blazhkevych, A. L. (2014). Vplyv elektronnykh yurydychnykh bibliotek na formuvannia pravovoi kultury hromadian Ukrainy [The impact of electronic law library on the formation of legal culture of citizens of Ukraine]. *Mistse i rol bibliotek u formati natsionalnoho informatsiinoho prostoru. Materialy mizhnarodnoi naukovoï konferentsii (21–23 zhovtnia 2014 r.) – Place and role of libraries in the format of the national information space. Proceedings of the International Conference*. (pp. 238–240). Kyiv [in Ukrainian].

4. Blazhkevych, A. L. (2015). Elektronni yurydychni biblioteky yak skladova natsionalnoho informatsiinoho prostoru [Electronic Law Library as part of the national information space]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 41, pp. 223–236, Kyiv [in Ukrainian].

5. Viacheslav Kyrylenko: Rozpochato obhovorennia Stratehii reformuvannia bibliotechnoi spravy [Vyacheslav Kyrylenko: Has begun discussing reform strategy librarianship]. *kmu.gov.ua*. Retrieved from http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?Art_id=248455247&cat_id=244276429 [in Ukrainian].

6. Hromadske obhovorennia proektu Kontseptsii yakisnykh zmin bibliotek

zadlia zabezpechennia staloho rozvytku Ukrainy (do 2025 roku) ta proektu Stratehii rozvytku bibliotechnoi spravy v Ukraini do 2025 roku «Iakisni zminy bibliotek zadlia zabezpechennia staloho rozvytku Ukrainy» [Public discussion of the Concept of qualitative changes in libraries to ensure sustainable development of Ukraine (2025) and the draft Strategy of librarianship in Ukraine 2025 «Qualitative changes in libraries to ensure sustainable development of Ukraine»]. *Ministerstvo kultury Ukrainy – Ministry of Culture of Ukraine*. Retrieved from http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=244956883&cat_id=244909847 [in Ukrainian].

7. Pro biblioteku i bibliotechnu spravu: Zakon Ukrainy [Law of Ukraine «On Libraries and Librarianship»]. *zakon3.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/32/95-вр> [in Ukrainian].

8. Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy «Pro biblioteku i bibliotechnu spravu»: Zakon Ukrainy [On Amendments to the Law of Ukraine «On Libraries and Librarianship» Law of Ukraine]. (2009). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Supreme Council of Ukraine*, no. 39, p. 557. Retrieved from <http://library.kr.ua/zakon/zakbibsprv3.html> [in Ukrainian].

9. Konstytutsiia Ukrainy [The Constitution of Ukraine]. *zakon2.rada.gov.ua*. Retrieved from [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254 к/96-вр](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%20к/96-вр) [in Ukrainian].

10. Merezha punktiv dostupu hromadian (PDH) do informatsii orhaniv derzhavnoi vlady u bibliotekakh Ukrainy [Citizen Access Points (CAPs) information of government libraries in Ukraine]. Prohrama spriyannia parlamentu II – Parliamentary Development Project II. Retrieved from <http://pdp.org.ua/caps> [in Ukrainian].

11. Plavska, S. Stratehiiu rozvytku bibliotechnoi spravy bude vneseno na rozghliad uriadu [Strategy of librarianship will be submitted to the government]. *Ukrainski natsionalni novyny – Ukrainian national news*. Retrieved from <http://www.unn.com.ua/uk/news/1511372-strategiya-rozvitkubib-liotechnoyi-spravi-bude-vnesena-na-rozglyad-uryadu-minkult> [in Ukrainian].

12. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Natsionalnu yurydychnu biblioteku: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy [The Cabinet of Ministers of Ukraine «On Approval of the National Law Library»]. *zakon2.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/173-2000-п> [in Ukrainian].

13. Pravovu kulturu ukrainsiv pidvyschuvatymut cherez biblioteku [The legal culture through the library would increase Ukrainian]. *Ministerstvo yustytzii Ukrainy – Ministry of Justice of Ukraine*. Retrieved from <http://www.minjust.gov.ua/0/35178> [in Ukrainian].

14. Natsionalna biblioteka Ukrainy im. V. I. Vernadskoho: veb-sait [The site of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. *nbul.gov.ua*. Retrieved from <http://www.nbul.gov.ua/nyub/index.html> [in Ukrainian].

15. Natsionalna parlamentska biblioteka Ukrainy: veb-sait [The site of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. *nplu.org*. Retrieved from <http://www.nplu.org> [in Ukrainian].

16. Natsionalna yurydychna biblioteka: veb-sait [The site of the National Law Library]. *nbul.gov.ua*. Retrieved from <http://www.nbul.gov.ua/node/622> [in Ukrainian].

17. Odeska natsionalna naukova biblioteka im. Maksyma Horkoho: veb-sait [The site of Odessa National Academic Library. Gorky]. *odnb.odessa.ua*. Retrieved from http://www.odnb.odessa.ua/view_post.php?id=1086 [in Ukrainian].

18. Pro Natsionalnu prohramu pravovoi osvity naseleння: Ukaz Prezydenta Ukrainy [Order of the President of Ukraine «On national program of legal education of the population»]. *zakon1.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/992/2001> [in Ukrainian].

19. Pro Natsionalnu yurydychnu biblioteku: Ukaz Prezydenta Ukrainy [Order of the President of Ukraine «On National Law library»]. *zakon3.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/921/99> [in Ukrainian].

20. Tsentr pravovoi informatsii Chernihivskoi oblasnoi universalnoi naukovoї biblioteki im. V. H. Korolenka [Center of Legal Information of the Korolenko Chernihiv Regional Universal Scientific Library]. *libkor.com.ua*. Retrieved from <http://libkor.com.ua/index.php?id=2&sid=11> [in Ukrainian].

21. Shcho take tsentry pravovoi informatsii ta konsultatsii [What is the Center for Legal Information and consultation]. *Pravovyi prostir – Legal Space*. Retrieved from <http://legalspace.org/ua/pronas/shcho-take-tsentri-pravovoji-informatsiji-ta-konsultatsij> [in Ukrainian].

22. Iurydychni posluhy onlain – zруchno ta bezkoshtovno [Legal services online – easy and free high shaft]. *Vysokyi Val – High shaft*. Retrieved from <http://newvv.net/economic/region/231878.html> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 07.06.2016.

Andriy Blazhkevych,

Cand. Sci., Research Associate, V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

Coverage of Legal Issues in the Publishing Activity of Libraries

The article deals with legal issues in the publishing activity of libraries, in particular,

the National Law Library of the National Library of Ukraine Vernadsky, National Parliamentary Library of Ukraine and other regional scientific library. The legal activity of the libraries' Center of Legal Information and Libraries' points of access for citizens is characterized. Legal Information Centers of regional scientific libraries help to get free legal advice, in particular to ATO fighters, prepare exhibitions of literature on law, and also help users to select legal literature they need. Points of access of citizens satisfy any visitors' inquiries about the legislative process of the Cabinet of Ministers of Ukraine, the Verkhovna Rada and local authorities. The main objectives of public access points are searching, access to information about the activities of government, providing of consultation. The basic directions of activity of legal topics of regional network of scientific libraries are defined.

Keywords: legal activities of libraries, regional scientific library of legal information centers, public access points.

Андрей Блажкевич,

канд. ист. наук, науч. сотр., Национальная библиотека Украины имени В. И. Вернадского

Издательская деятельность ведущих и областных научных библиотек Украины

Статья освещает правовую тематику в издательской деятельности библиотек, в частности Национальной юридической библиотеки Национальной библиотеки Украины им. В. И. Вернадского, Национальной парламентской библиотеки Украины и других областных научных библиотек. Охарактеризованы правовая деятельность центров правовой информации библиотек и пунктов доступа граждан библиотек. Центры правовой информации областных научных библиотек помогают получить бесплатные юридические консультации, в частности бойцам АТО, проводят выставки литературы по вопросам права, а также помогают пользователям с подбором правовой литературы. Пункты доступа граждан удовлетворяют любые запросы относительно законотворческого процесса Кабинета Министров Украины, Верховной Рады, местных органов власти. Основными задачами пунктов доступа граждан являются поиск, доступ к информации о деятельности органов власти, консультация. Определены основные направления деятельности по правовой тематике сети областных научных библиотек.

Ключевые слова: правовая деятельность библиотек, областные библиотеки, центры правовой информации, пункты доступа граждан.